

фРозділ 1. Формоутворення зачіски

Тема: ФОРМА ЗАЧІСКИ ТА ЇЇ ОСНОВНІ ВЛАСТИВОСТІ

Мета: засвоїти принципи та формування форми зачіски. Засвоїти особливості характеру форми в цілому і в деталях.

План заняття:

1. Форма та її основні властивості.
2. Геометричний вид форми.
3. Масивність форми.
4. Світлотінь.

Контрольні запитання:

1. Що таке формоутворення?
2. Які властивості має форма?
3. Від чого залежить ступінь об'ємності зачіски?
4. Що таке масивність форми? Які фактори впливають на її сприйняття?
5. Що таке світлотінь?

Література:

1. Дизайн зачіски: Навчальний посібник для професійної підготовки студентів у вищих навчальних закладах мистецького профілю. – К.: Кондор, 2010 – 216 с. 69-73 ст.
2. Основи перукарської справи / Н. А. Горбатюк та ін. – 2005. – 576 с.: іл. – Бібліогр.: с. 570 – 251-253 ст.
3. Фахові журнали

Форма та її основні властивості

Питання формоутворення є визначальним у професійній діяльності дизайнера. Характер форми в цілому і в деталях є найважливішою властивістю, з якої починається проектування.

Формоутворення - категорія художньої діяльності, дизайну і технічної творчості, яка визначає процес творення форми у відповідності до загальних ціннісних настанов.

У процесі формоутворення об'єкта створюються його функціональні, конструктивні, просторово-пластичні, технологічні структури. Іншими словами, формоутворення -структурування одиничних предметів.

Усі об'єкти матеріального світу, у тому числі і зачіска, мають **форму**. Форма сприймається нами як "зовнішність" будь-якого предмета, яка несе інформацію про його конфігурацію, зв'язки із оточуючим простором. У найбільш загальному розумінні форма предмета є його зовнішнім виглядом. Латинське слово "Іогта" і означає власне "зовнішність". Але зовнішня організація будь-якого об'єкта ґрунтується завжди на його особливих внутрішніх конструктивно-функціональних характеристиках. Тому **предметна форма** - це зовнішній обрис певного об'єкта, котрому властивий особливий внутрішній устрій.

В дизайні розрізняють три форми: функціональну, конструктивну і естетичну. **Функціональна форма** обумовлена призначенням об'єкта. **Конструктивна форма** залежить від властивостей матеріалів, на основі яких створюється об'єкт. Естетична **форма** допомагає реалізувати високий художній смак дизайнера та задовольнити естетичні потреби споживачів.

Дизайнери займаються проектуванням об'єктів, форма яких відповідає їх призначенню, співвідноситься з фігурою людини, зручна та при цьому ще й красива. **Дизайн-форма** -особлива організованість об'єкта, яка виникла у результаті діяльності дизайнера для досягнення єдності усіх компонентів(конструкції, зовнішнього вигляду, кольору, фактури). **Дизайн-форма** відповідає вимогам і умовам споживання і естетичним вимогам часу.

Форма - це єдність внутрішньої конструкції і зовнішньої поверхні об'єкта. Важливі усі візуальні ознаки форми: геометричний вид (конфігурація), величина, положення у просторі, маса, фактура, колір, світлотінь.)**Конструкція** - це основа форми, каркас, що пов'язує окремі елементи і частини у єдине ціле. Уміння бачити прозору конструкцію зачіски є професійно важливою якістю дизайнера зачіски. Бачення конструкції зачіски пов'язане із процесом малювання геометричних фігур: уміння бачити "скелет" піраміди або призми допомагає художнику-початківцю грамотно

побудувати композицію малюнка. Уміння уявити конструкцію зачіски аналогічне творчій роботі архітектора, який проектує будинок. |

„ Форма зачіски - це її загальний контур, який видно під будь-яким кутом зору. Вона тримірна та змінюється у залежності від кута зору. Зачіска складається із двох видів форм: головних і декоративних. Головна форма створює об'єм зачіски, декоративні форми (різноманітні елементи і деталі - локони, хвилі, валики) наповнюють цей об'єм. Особливість декоративних форм полягає у тому, що вони не можуть існувати самостійно, без головних форм, що утворюють зачіску.

Проектувати форму зачіски можна на основі геометричних тіл і природних формні Дизайнери запозичують багато цікавих форм у . природи. Конструювання на основі природних форм називається біонікою. Новий образ можна створити із вже відомих форм, об'єднуючи їх.

Форму зачіски у найбільш характерному ракурсі (фас) схематизують, наближаючи до близької за обрисом геометричної фігури.

Форми зачісок можуть складатись із декількох геометричних форм, але при цьому вони повинні вписуватись у єдину форму. У разі, коли форма зачіски не вписується у геометричну фігуру (або у декілька геометричних фігур), форма зачіски вважається **аморфною**, тобто нечіткою складною формою. Модифікація форми зачіски призводить до подальшого її розвитку, переходу до іншої форми з іншими акцентами, А цей процес і складає сутність такого явища, як мода.

Форма будь якого об'єкта, у тому числі і форма зачіски має певні об'єктивні властивості, які викликають у глядача ті, чи інші відчуття. Розглянемо найважливіші із них, які допомагають створенню художньої виразності зачіски.

1. Об'єм форми - це співвідношення її розмірів із розмірами інших форм при їх порівнянні.} Створюючи будь-який об'єкт дизайнер повинен враховувати, що при

зіставленні різних за розмірами форм розміри більшої із них будуть здаватись перебільшеними. Якщо, наприклад, дві форми однакових за розмірами розділити на різну кількість елементів, то та форма, яка має меншу кількість частин (ці частини будуть більш крупними), буде здаватись більшою.

Об'єм зачісок може зменшуватись або збільшуватись, що залежить від потреб існуючої моди. При проектуванні перспективних і популярних зачісок (як повсякденних, так і святкових) важливу роль відіграє співвідношення об'єму зачіски з фігурою, формою голови, шиї, обличчя. Крім того, необхідно

враховувати, що зачіска із світлого волосся завжди здається трохи більшою, ніж така ж сама із темного волосся. Об'єм зачіски повинен також співвідноситись із об'ємом одягу, щоб запобігти диспропорцій.

При створенні арт-зачісок, дизайнер може дозволити собі будь-які експерименти із формою. Крім того, одяг моделі інколи навмисно створюють диспропорційним до зачіски, щоб підкреслити форму і об'єм останньої.

Геометричний вид форми.

Геометричний вид форми - ця властивість визначається характером її поверхні і співвідношенням за усіма напрямками розвитку форми. **Ступінь об'ємності** зачіски залежить від співвідношень вимірів форми за трьома координатами площини (x,y,z). За останньою ознакою виділяють:

- **лінійну форму** - в ній один вимір істотно переважає над іншими. Найменший об'єм мають форми, наближені до витягнутої прямої або кривої, тобто, коли форма зачіски витягнута в одному із вимірів.

- **об'ємну форму** - в ній усі три виміри приблизно однакові. Найбільший об'єм мають зачіски, наближені до форми кулі, куба, трапеції, витягнуті в трьох вимірах.

- **площинну форму** - в ній один із вимірів значно менший, ніж два інших, проміжний за об'ємом між лінійною та об'ємною формами є форма, наближена до фігури прямокутника, витягнута двома вимірами.

За характером поверхні форма може мати багато варіантів: поверхня може бути пласкою, криволінійною, опуклою, увігнутою, східчастою і т.п.

Масивність форми.

Масивність форми - у візуальному мистецтві це щільність заповнення форми, яка сприймається глядачами. Масивність має два граничні стани, між якими існує багато проміжних варіантів: з одного боку - це форма, яка максимально заповнена масою, з іншого - форма має просторовий характер, іншими словами порожня.

Геометричний характер форми впливає на сприйняття масивності форми. Масивність зачіски таким чином залежить від ступеня об'ємності. Чим

більший об'єм, тим більш масивною здається зачіска. Форми, в яких усі три виміри дуже близькі за розмірами (куб, куля) здаються найбільш масивними.

При проектуванні зачіски необхідно враховувати:

А) чим більш монументальною (монолітною) створена зачіска, тим більшу вона має масу;

Б) більш відкрита побудова зачіски здається полегшеною;

В) відкрита побудова зачіски здається легкою;

Г) волосся світлих кольорів завжди надає зачісці легкість.

Світлотінь.

Світлотінь - ця властивість форми характеризує ступінь освітлення і затінювання форми і її частин. Від цієї властивості залежить сприйняття інших властивостей форми. Так, темні поверхні здаються меншого розміру, світлі - більшого. Характер світлотіньових відношень форми визначається матеріалом, конструкцією і оформленням поверхні.